

Aby byli jedno...

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- przybliżenie idei ruchu ekumenicznego – wyraz troski o jedność chrześcijan;
- uzasadnienie potrzeby włączenia się w działania na rzecz jedności Kościoła i ukazanie konkretnych przykładów takiej działalności.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- na podstawie tekstów biblijnych i wiadomości z lekcji omawia jedność Kościoła; to istotny przymiot zamierzony przez Jezusa;
- poprawnie wyjaśnia pojęcie „ekumenizm” i mówi, jakich religii on dotyczy;
- przytacza wybrane daty i wydarzenia związane z działaniami ruchu ekumenicznego;
- uzasadnia konieczność modlitwy o jedność chrześcijan i wymienia jej przykłady;
- podaje datę Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan oraz sposoby włączenia się w obchody.

Pojęcia, postaci:

Kościół prawosławny, Kościół ewangelickie, ekumenizm, pieśń *Boże, obdarz Kościół swój*.

Wartości:

jedność Kościoła, modlitwa o jedność, ruch ekumeniczny.

proponycja realizacji

Modlitwa: Ef 4, 3–6a (z podręcznika ucznia, s. 267–268).

1. Nauczyciel zwraca uwagę na powtarzające się słowo w odczytanym Liście do Efezjan (można zapytać uczniów, co to za słowo). Uświadamia, iż właśnie jedność będzie tematem tej lekcji.
2. Wybrany uczeń odnajduje w *Słowniku Języka Polskiego* termin „jedność”, inna osoba zapisuje definicję na tablicy (tę część, która może mieć związek z lekcją), a pozostali w zeszytach.

Na przykład **jedność**:

„spoista i zorganizowana całość”; „harmonijne współzycie i jednomyślne działanie”; filoz. „wspólność i jedność istoty, podstawy lub zasady czegoś”³⁶.

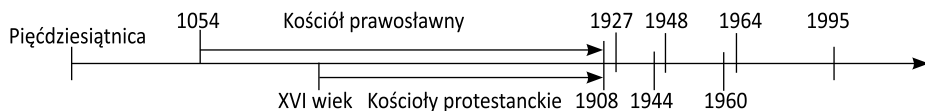
Następuje krótka dyskusja: Czy w Kościele jest zachowana jedność? Przypomnienie z pierwszej klasy – Co wydarzyło się w 1054 r.? Warto naprowadzić uczniów na prawidłową odpowiedź (Kościół prawosławny oraz Kościoły protestanckie).

3. Odczytanie J 17, 19–21. Miniwykład nauczyciela wskazujący na jedność jako zasadniczy przymiot Kościoła, zgodnie z zamierzeniem Chrystusa. Podkreślenie tego, iż schizma z 1054 r. i oddzielenie się Kościoła prawosławnego, jak i XVI-wieczna reformacja, w czasie której wyodrębniły się Kościoły protestanckie, uderzały w tę jedność. W trosce o ponowne zjednoczenie wspólnot, od ok. XX wieku podejmowane są liczne inicjatywy ekumeniczne.

4. Zapis do zeszytu:

Ekumenizm (gr. *oikumene* – ‘cały zamieszany świat’) – wysiłki podejmowane na rzecz jedności podzielonego chrześcijaństwa³⁷.

5. Nauczyciel rysuje na tablicy schemat ukazujący dążenie do jedności podzielonych chrześcijan, a uczniowie przerysowują go do zeszytu, dodają informacje uzyskane od nauczyciela – wyjaśnienia wskazanych dat (warto zaznaczyć poszczególne Kościoły różnymi kolorami):

1908 – zainicjowanie modlitw o jedność Kościołów (S. Jones, L. T. Wattson)
1927 – powstanie Komisji „Wiara i Ustrój”, odnajdującej jedność między Kościołami

1944 – powstanie ekumenicznej wspólnoty z Taizé

1948 – powstanie Ekumenicznej Rady Kościołów

1960 – powstanie Sekretariatu ds. Chrześcijan

1964 – *Dekret o ekumenizmie* Soboru Watykańskiego II

1995 – Encyklika Jana Pawła II o działalności ekumenicznej Kościoła

³⁶ <http://sjp.pwn.pl/szukaj/jedność> (dostęp z dn. 1.02.2013).

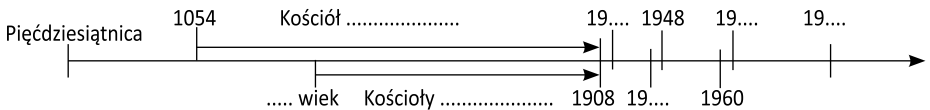
³⁷ *Katechizm Kościoła Katolickiego dla młodych Youcat*, s. 82.

6. Nauczyciel wyjaśnia, że szczególne inicjatywy na rzecz jedności chrześcijan podejmowane są między 18 a 24 stycznia, czyli w Tygodniu Modlitw o Jedność Chrześcijan. Wyjaśnia datę obchodów – 18 stycznia; dawniej obchodzono tego dnia wspomnienie św. Piotra, a dniem upamiętniającym nawrócenie św. Pawła był 25 stycznia. Wprawdzie już papież Leon XIII w 1897 roku zarządził trwanie modlitw w tej intencji co roku przez dziewięć dni pomiędzy uroczystością Wniebowstąpienia a niedzielą Pięćdziesiątnicy. Jednak w roku 1910 św. Pius X przeniósł te nabożeństwa na dni 18–25 stycznia.
7. Nauka pieśni *Boże, obdarz Kościół swój* (jeśli czas na to pozwoli, można odczytać Psalm 122 i dokonać porównania tekstów).

inna propozycja pracy na lekcji

Proponowany poniżej schemat można rozdać uczniom (kartki do uzupełniania i wklejenia do zeszytu). Warto wybrać ten sposób pracy na lekcji w klasach słabszych, w których odręczne wykonanie schematu zajęłoby zbyt wiele czasu:

- 1908 –
- 19.... – powstanie Komisji „Wiara i Ustrój” odnajdującej jedność między Kościołami
- 19.... – powstanie ekumenicznej wspólnoty z Taizé
- 1948 –
- 1960 –
- 19.... – *Dekret o ekumenizmie* Soboru Watykańskiego II
- 19.... – Encyklika Jana Pawła II o działalności ekumenicznej Kościoła

Modlitwa: Śpiew *Boże, obdarz Kościół swój*

praca domowa

Uczniowie, na podstawie posiadanych wiadomości i tekstów z podręcznika ze s. 267–269, uzupełniają schemat:

EKUMENIZM

polega na:

.....
.....

nie polega na:

.....
.....

Korelacja z innymi przedmiotami:

- ✓ historia – tolerancja religijna; historia ekumenizmu;
- ✓ wiedza o społeczeństwie – tolerancja religijna w życiu społeczeństwa;
- ✓ godziny do dyspozycji wychowawcy – kształtowanie postawy tolerancji religijnej.

materiały do wykorzystania

Być może przyda się nauczycielowi następujące uzupełnienie, aby mógł wyłumaczyć uczniom historię ruchu ekumenicznego:

uzupełnienie

Ważniejsze daty z historii ruchu ekumenicznego:

1908 r. – duchowni anglikańscy S. Jones i L. T. Wattson zainicjowali modlitwę o jedność wśród Kościołów.

1927 r. – powstanie Komisji „Wiara i Ustrój” – międzykościelnej instytucji skupiającej teologów badających doktryny i struktury różnych Kościołów. Jej celem jest odnajdywanie jedności między Kościołami, w prawdzie. Komisja pracowała nad różnymi zagadnieniami doktrynalnymi, a rezultaty prac zostały zebrane w przyjętych w 1974 r. tzw. dokumentach z Akry na temat chrztu, Eucharystii i posługiwania kościelnych.

1936 r. – dzięki P. Couturierowi wprowadzona przez papieża Leona XIII w 1895 r. nowenna o powrót braci odłączonych do Kościoła katolickiego, odprowadzana przed uroczystością Zesłania Ducha Świętego, została zamieniona na dni modlitw wspólnie z innymi Kościołami o jedność wyznawców Chrystusa, jakiej chce Bóg. Tak zrodziła się idea Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijań.

1944 r. – powstanie ekumenicznej wspólnoty z Taizé, zainicjowanej przez Rogera Louisa Schutza – syna protestanckiego pastora, znanego dzisiaj jako Brat Roger. Od lat 50. bracia organizują tygodniowe rekolekcje eku-

meniczne dla młodzieży, a od 22 lat, na przełomie roku, Międzynarodowe Spotkania Młodych, zwane Pielgrzymką Zaufania przez Ziemię. W 1986 r. Taizé odwiedził św. Jan Paweł II.

1948 r. – powstanie Ekumenicznej Rady Kościołów (zwanej także Światową Radą Kościołów). Siedziba ERK mieści się w Genewie. Obecnie należy do niej ponad 300 Kościołów prawosławnych, protestanckich, anglikańskich i starokatolickich, a na jej czele stoi Konrad Raiser.

1960 r. – powstanie Sekretariatu ds. Jedności Chrześcijan – najważniejszej w Kościele katolickim instytucji zajmującej się działalnością ekumeniczną. W 1989 r. został on przekształcony w Papieską Radę Popierania Jedności Chrześcijan.

21 listopada 1964 r. – przyjęcie przez Sobór Watykański II *Dekretu o ekumenizmie*, określającego katolickie zasady prowadzenia działalności ekumenicznej.

1965 r. – odwołanie przez ekumenicznego patriarchę Konstantynopola Dimitriosa I i papieża bł. Pawła VI ekskomunik, nałożonych po schizmie w 1054 r.; skierowanie przez papieża bł. Pawła VI i ojców soborowych próby o wybaczenie do braci odłączonych.

1967 r. – zainicjowanie wzajemnych odwiedzin delegacji Patriarchatu Konstantynopola w Watykanie z okazji uroczystości ku czci świętych Piotra i Pawła, odbywających się 29 czerwca, oraz przedstawicieli Stolicy Apostolskiej w Konstantynopolu, podczas obchodów ku czci św. Andrzeja 30 listopada.

1969 r. – wizyta papieża bł. Pawła VI w siedzibie Światowej Rady Kościołów.

1970 r. – prośba o wybaczenie, skierowana do Kościoła katolickiego przez Zgromadzenie Ogólne Światowej Federacji Luteranckiej, skupiającej Kościoły luteranckie z całego świata.

1979 r. – spotkanie papieża św. Jana Pawła II z patriarchą ekumenicznym Konstantynopola, Dimitriosem, podczas którego zdecydowano o rozpoczęciu dialogu teologicznego między Kościołami prawosławnym i katolickim. Dialog toczy się od 1980 r.

27 października 1986 r. – Światowy Dzień Modlitwy o Pokój w Asyżu z udziałem przedstawicieli wielu Kościołów i wspólnot chrześcijańskich oraz innych religii.

25 maja 1995 r. – ogłoszenie encykliki św. Jana Pawła II *Ut unum sint* o działalności ekumenicznej Kościoła.

1995 r. – wizyta patriarchy ekumenicznego Konstantynopola Bartłomieja I w Watykanie i spotkanie ze św. Janem Pawłem II.

1997 r. – II Europejskie Zgromadzenie Ekumeniczne w Grazu, zorganizowane przez Konferencję Kościołów Europy i Radę Konferencji Episkopatów Europy pod hasłem: „Pojednanie – dar Boga i źródło nowego życia”.

31 października 1999 r. – podpisanie w Augsburgu *Wspólnej deklaracji w sprawie nauki o usprawiedliwieniu między Kościołami katolickim i luterańskim*, która jest owocem dialogu teologicznego prowadzonego przez Kościoły katolicki i luterański od 1965 r.